

Klauzule społeczne pomagają osobom wykluczonym, wpływają także pozytywnie na rozwój przedsiębiorczości.

Takie twierdzenia padały podczas konferencji pt. *Klauzule społeczne w jednostkach samorządu terytorialnego - praktyka, problemy, wyzwania*, która odbyła się 10 maja br. w Centrum Nauki Kopernik w Warszawie. Zorganizował ją Rzecznik Praw Obywatelskich we współpracy z miastem stołecznym Warszawa.

Adam Bodnar, Rzecznik Praw Obywatelskich w wystąpieniu otwierającym spotkanie zachęcał jednostki samorządu terytorialnego do stosowania klauzul społecznych w zamówieniach publicznych. Chodzi o klauzule zawierające dodatkowe wymagania społeczne związane z realizacją umów. Do przetargu mogą przystąpić podmioty, które np. wykażą, że zatrudnią do realizacji umowy osoby niepełnosprawne, bezrobotne czy też zatrudnią osoby na umowę o pracę.

Rzecznik podkreślał, że klauzule społeczne są jednym z ważnych instrumentów wspomagających rozwiązywanie problemów społecznych, zarówno na poziomie krajowym, regionalnym, jak i lokalnym.

Hanna Gronkiewicz – Walz, Prezydent Warszawy mówiła o doświadczeniach stolicy w stosowaniu klauzul społecznych do zamówień publicznych. – *To wartość dodana do zamówień publicznych* – podawała. Warszawa może stanowić dobry przykład jak klauzule stosować. Od 1 października 2005 r. obowiązuje na jej terenie zarządzenie zalecające stosowanie klauzul społecznych w zamówieniach publicznych m.in. przy usługach gastronomicznych, opiekuńczych, związanych z utrzymaniem czystości. Obowiązek stosowania klauzul obejmuje już 118 miejskich jednostek. Są to m.in. biura urzędu, dzielnice, ośrodki i domy pomocy społecznej, Zarząd Oczyszczania Miasta i Zarząd Terenów Publicznych. Do końca 2017 r. w Warszawie podpisano 2 278 umów z klauzulami. Łączna ich wartość to ponad 1,5 miliarda złotych. Przykładowo, dzięki zastosowaniu klauzuli pracowniczej, 8 800 osób wykonujących zamówienie ma umowę o pracę.

Wątek społeczny w przetargach występuje w przepisach. W prawie unijnym dotyczącym zamówień publicznych uwzględnione są rozwiązania, które pozwalają uwzględnić aspekty społeczne. Część z tych rozwiązań w 2009 r. wprowadzono w naszym prawodawstwie. A 2016 r. rozszerzono ich katalog. Urząd Zamówień Publicznych upowszechnia wiedzę o tych rozwiązaniach, a od 2015 roku zaleca ich stosowanie jednostkom administracji rządowej. Aspekty społeczne nie są jeszcze dostatecznie popularne. Jednak jak mówiła Katarzyna Ołdak – Bułanowska z Departamentu Unii Europejskiej i Współpracy Międzynarodowej w Urzędzie Zamówień Publicznych klauzule społeczne są coraz częściej stosowane. Na przykład w 2017 r. społecznych zamówień społecznych było o ok. 17 % więcej w stosunku do wszystkich zamówień publicznych niż w latach poprzednich. Stosowaniu klauzul przed administrację poświęcona była konferencja zorganizowana pół roku temu przez Kancelarię Prezesa Rady Ministrów oraz Urząd Zamówień Publicznych. Pisaliśmy o tym [tutaj](#).

Podczas konferencji zapoznano się m.in. z raportem Najwyższej izby Kontroli dotyczącym stosowania klauzul społecznych przez samorządy. Mówił o nim prezes Krzysztof Kwiatkowski. Informacje o raporcie można przeczytać tutaj: <https://www.nik.gov.pl/aktualnosci/nik-o-stosowaniu-klauzul-spoecznych-w-nbsp-zamowieniach-publicznych.html>

Spotkanie było ponadto okazją do poznania dobrych praktyk w stosowaniu klauzul przez samorządy. Przedstawiały je m.in.: Gdynia, Brzeziny i Częstochowa oraz wspomniana już Warszawa.